

DIREKTIIVIT

EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON DIREKTIIVI (EU) 2018/1673,

annettu 23 päivänä lokakuuta 2018,

rahanpesun torjumisesta rikosoikeudellisin keinoin

EUROOPAN PARLAMENTTI JA EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, jotka

ottavat huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 83 artiklan 1 kohdan,

ottavat huomioon Euroopan komission ehdotuksen,

sen jälkeen kun esitys lainsäätämisyksikössä hyväksyttäväksi säädökseksi on toimitettu kansallisille parlamenteille,

noudattavat tavallista lainsäätämisyksiköstä ⁽¹⁾,

sekä katsovat seuraavaa:

- (1) Rahanpesu ja siihen liittyvä terrorismin ja järjestäytyneen rikollisuuden rahoitus ovat edelleen huomattavia ongelmia unionin tasolla: ne vahingoittavat rahoitusalan luotettavuutta, vakautta ja mainetta ja uhkaavat unionin sisämarkkinoita ja sisäistä turvallisuutta. Kyseisten ongelmien ratkaisemiseksi ja Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2015/849 ⁽²⁾ soveltamisen täydentämiseksi ja vahvistamiseksi tämän direktiivin tavoitteena on rahanpesun torjunta rikosoikeudellisin keinoin, jotta voidaan tehostaa ja nopeuttaa rajatylittävää yhteistyötä toimivaltaisten viranomaisten välillä.
- (2) Yksinomaan kansallisen tason tai unioninkin tason toimenpiteiden vaikutukset olisivat erittäin rajallisia ilman kansainvälistä koordinoitua ja yhteistyötä. Unionin rahanpesun torjumiseksi toteuttamien toimenpiteiden olisi sen vuoksi oltava yhteensopivia muiden kansainvälisissä yhteyksissä toteutettujen toimien kanssa ja vähintään yhtä tiukkoja.
- (3) Unionin toiminnassa olisi edelleen otettava erityisesti huomioon rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen vastaisen toimintaryhmän, jäljempänä 'FATF', suositukset sekä muiden rahanpesun ja terrorismin rahoituksen vastaisten kansainvälisten järjestöjen ja elinten välineet. Asiaankuuluvia unionin säädöksiä olisi tarvittaessa vielä yhdenmukaistettava rahanpesun sekä terrorismin ja joukkotuhoaseiden leviämisen rahoituksen torjuntaa koskevien kansainvälisten normien kanssa, jotka FATF hyväksyi helmikuussa 2012, jäljempänä 'tarkistetut FATF:n suositukset'. Rikoksen tuottaman hyödyn rahanpesua, etsintää, takavarikkoa ja menetetyksi tuomitsemista sekä terrorismin rahoittamista koskevan Euroopan neuvoston yleissopimuksen allekirjoittajana unionin olisi saatettava kyseisen yleissopimuksen vaatimukset osaksi oikeusjärjestystään.
- (4) Neuvoston puitepäättöksessä 2001/500/YOS ⁽³⁾ säädetään rahanpesun kriminalisointia koskevista vaatimuksista. Kyseinen puitepäättös ei ole kuitenkaan riittävän kattava, ja rahanpesua ei ole toistaiseksi kriminalisoitu riittävän johdonmukaisesti, jotta rahanpesua voitaisiin tuloksellisesti torjua koko unionissa, ja tästä seuraa puutteita lainvalvonnassa ja haittoja eri jäsenvaltioiden toimivaltaisten viranomaisten väliselle yhteistyölle.

⁽¹⁾ Euroopan parlamentin kanta, vahvistettu 12. syyskuuta 2018 (ei vielä julkaistu virallisessa lehdessä), ja neuvoston päätös, tehty 11. lokakuuta 2018.

⁽²⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2015/849, annettu 20 päivänä toukokuuta 2015, rahoitusjärjestelmän käytön estämisestä rahanpesuun tai terrorismin rahoitukseen, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 648/2012 muuttamisesta sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2005/60/EY ja komission direktiivin 2006/70/EY kumoamisesta (EUVL L 141, 5.6.2015, s. 73).

⁽³⁾ Neuvoston puitepäättös 2001/500/YOS, tehty 26 päivänä kesäkuuta 2001, rahanpesusta, rikoksentekovälineiden ja rikoksen tuottaman hyödyn tunnistamisesta, jäljittamisestä, jäädyttämisestä tai takavarikoimisesta ja menetetyksi tuomitsemisesta (EYVL L 182, 5.7.2001, s. 1).

- (5) Rahanpesun esirikoksia muodostavien rikollisten toimien määritelmän olisi oltava riittävän yhdenmukainen kaikissa jäsenvaltioissa. Jäsenvaltioiden olisi varmistettava, että kaikkia rikoksia, joista on säädetty vankeusrangaistus tässä direktiivissä esitetyllä tavalla, pidetään rahanpesun esirikoksina. Lisäksi siltä osin kuin kyseisten rangaistuskynnysten soveltaminen ei jo johda samaan tulokseen, jäsenvaltioiden olisi sisällytettävä joukko rikoksia kuhunkin tässä direktiivissä lueteltuun rikosluokkaan. Kyseisessä tapauksessa jäsenvaltioiden olisi voitava päättää, miten rikokset rajataan kunkin luokan sisällä. Jos rikosluokka, kuten terrorismi tai ympäristörikokset, sisältää rikoksia, joista säädetään unionin säädöksissä, tässä direktiivissä olisi viitattava kyseisiin säädöksiin. Jäsenvaltioiden olisi kuitenkin pidettävä mitä tahansa kyseisissä säädöksissä säädettyjä rikoksia rahanpesuun liittyvinä esirikoksina. Kaikenlaista kansallisen lainsäädännön mukaisesti rangaistavaa osallistumista esirikoksen tekemiseen olisi pidettävä myös tässä direktiivissä tarkoitettuna rikollisena toimintana. Jos unionin lainsäädännössä jäsenvaltioiden sallitaan säätää muista seuraamuksista kuin rikosoikeudellisista seuraamuksista, tässä direktiivissä ei olisi velvoitettava jäsenvaltioita luokittelemaan rikoksia kyseisissä tapauksissa esirikoksiksi tätä direktiiviä sovellettaessa.
- (6) Virtuaalivaluuttojen käyttö tuo rahanpesun torjuntaan uusia riskejä ja haasteita. Jäsenvaltioiden olisi varmistettava, että kyseisiin riskeihin puututaan asianmukaisesti.
- (7) Koska julkisen viran haltijoiden tekemät rahanpesurikokset vaikuttavat julkiseen keskusteluun ja julkisten instituutioiden luotettavuuteen, jäsenvaltioiden olisi voitava harkita julkisen viran haltijoihin kohdistettavien vakavampien seuraamusten sisällyttämistä kansalliseen kehykseensä oikeusperinteidensä mukaisesti.
- (8) Välittömiin ja välillisiin veroihin liittyvien verorikosten olisi sisällyttävä rikollisen toiminnan määritelmään tarkistettujen FATF:n suositusten mukaisesti. Koska kussakin jäsenvaltiossa voidaan nimetä eri verorikoksia rikolliseksi toiminnaksi, josta voidaan rangaista tässä direktiivissä tarkoitetuista seuraamuksista, verorikosten määritelmät saattavat vaihdella kansallisessa lainsäädännössä. Tämän direktiivin tarkoituksena ei kuitenkaan ole verorikosten määritelmien yhdenmukaistaminen kansallisessa lainsäädännössä.
- (9) Jäsenvaltioiden olisi annettava rahanpesun torjuntaa koskevissa rikosoikeudellisissa menettelyissä toisilleen tukea mahdollisimman laajalla tavalla ja varmistettava, että tietoja vaihdetaan tehokkaasti ja oikea-aikaisesti kansallisen lainsäädännön ja unionin voimassa olevan oikeudellisen kehyksen mukaisesti. Erot esirikosten määritelmien välillä kansallisessa lainsäädännössä eivät saisi haitata kansainvälistä yhteistyötä rahanpesuun liittyvissä rikosoikeudellisissa menettelyissä. Yhteistyötä kolmansien maiden kanssa olisi tehostettava, erityisesti kannustamalla ja tukemalla tehokkaiden toimenpiteiden ja mekanismien käyttöönottoa rahanpesun torjumiseksi ja varmistamalla parempi kansainvälinen yhteistyö tällä alalla.
- (10) Tätä direktiiviä ei sovelleta unionin taloudellisiin etuihin vaikuttavilla rikoksilla saatuja varoja koskevaan rahanpesuun, johon sovelletaan erityisiä sääntöjä, joista säädetään Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä (EU) 2017/1371⁽¹⁾. Tämä ei vaikuta jäsenvaltioiden mahdollisuuteen saattaa tämä direktiivi ja direktiivi (EU) 2017/1371 osaksi kansallista lainsäädäntöään yhdellä kattavalla kansallisen tason kehyksellä. Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 325 artiklan 2 kohdan mukaisesti jäsenvaltiot toteuttavat samat toimenpiteet suojatakseen unionin taloudellisia etuja petolliselta menettelyltä kuin ne toteuttavat suojatakseen omia taloudellisia etujaan petolliselta menettelyltä.
- (11) Jäsenvaltioiden olisi varmistettava, että tietyt rahanpesutoimien muodot ovat rangaistavia myös silloin, kun niihin syyllistyy rikoksenteijä, jonka toimilla kyseiset varat on hankittu (rikosenteijän itsensä suorittama rahanpesu eli itsepesu). Jos tällaisissa tapauksissa rahanpesutoimet eivät rajoitu pelkästään varojen hallussapitoon tai käyttöön vaan käsittävät myös varojen siirtämisen tai muuntamisen tai niiden laittoman alkuperän salaamisen tai peittämisen ja johtavat suurempaan vahinkoon kuin rikollisen toiminnan jo tuottama vahinko, esimerkiksi siihen, että rikollisesta toiminnasta saadut varat laitetaan kiertoon ja näin salataan niiden laiton alkuperä, kyseisten rahanpesutoimien olisi oltava rangaistavia.

⁽¹⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2017/1371, annettu 5 päivänä heinäkuuta 2017, unionin taloudellisiin etuihin kohdistuvien petosten torjunnasta rikosoikeudellisin keinoin (EUVL L 198, 28.7.2017, s. 29).

- (12) Jotta rahanpesun vastaiset rikosoikeudelliset keinot olisivat tehokkaita, tuomio pitäisi voida antaa ilman, että on tarpeen yksilöidä tarkasti varat tuottanut rikollinen toiminta tai että on olemassa aiempi tai samanaikainen tuomio kyseisestä rikollisesta toiminnasta, ottaen samalla huomioon kaikki merkitykselliset olosuhteet ja todisteet. Jäsenvaltioiden olisi voitava kansallisen oikeusjärjestelmänsä mukaisesti varmistaa tämä muilla kuin lainsäädännöllisillä keinoilla. Rahanpesuun liittyviä syytetoimia ei saisi haitata myöskään se seikka, että rikollinen toiminta on tapahtunut toisessa jäsenvaltiossa tai kolmannessa maassa, edellyttäen, että tässä direktiivissä säädetyt ehdot täyttyvät.
- (13) Tällä direktiivillä pyritään kriminalisoimaan rahanpesu, kun se on tehty tahallisesti ja tietoisena siitä, että varat olivat peräisin rikollisesta toiminnasta. Tässä yhteydessä tässä direktiivissä ei olisi eroteltava tilanteita, joissa varat on saatu suoraan rikollisesta toiminnasta ja tilanteita, joissa varat on saatu välillisesti rikollisesta toiminnasta, Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä 2014/42/EU ⁽¹⁾ säädetyt rikoksen tuottaman hyödyn laajan määritelmän mukaisesti. Tarkasteltaessa sitä, onko varat saatu rikollisesta toiminnasta ja tiesikö henkilö tästä, kussakin tapauksessa olisi otettava huomioon tapauksen erityiset olosuhteet, kuten se, että varojen arvo ei ole oikeassa suhteessa syytetyn laillisiin tuloihin tai että rikollisella toiminnalla ja varojen hankinnalla on ajallinen yhteys. Aikomus ja tieto rikoksesta voidaan päätellä objektiivisista tosiseikoista. Koska tässä direktiivissä säädetään vähimmäissäännöistä, jotka koskevat rikosten määritelmää ja seuraamuksia rahanpesun alalla, jäsenvaltiot voivat vapaasti antaa tai pitää voimassa kyseisellä alalla tiukempia rikosoikeuden sääntöjä. Jäsenvaltioiden olisi voitava esimerkiksi säätää, että rahanpesu katsotaan rikokseksi, jos se johtuu piittaamattomuudesta tai törkeästä huolimattomuudesta. Tässä direktiivissä olevat viittaukset tuottamukselliseen rahanpesuun olisi katsottava tällaisiksi niiden jäsenvaltioiden osalta, joissa tällainen teko on säädetty rangaistavaksi.
- (14) Jotta rahanpesua voitaisiin ehkäistä kaikkialla unionissa, jäsenvaltioiden olisi varmistettava, että siitä voidaan määrätä vankeusrangaistus, jonka enimmäiskesto on vähintään neljä vuotta. Kyseisellä velvoitteella ei rajoiteta rangaistusten yksilöintiä ja soveltamista eikä tuomioiden täytäntöönpanoa kunkin yksittäistapauksen konkreettisten olosuhteiden perusteella. Jäsenvaltioiden olisi myös säädettävä lisäseuraamuksista tai -toimenpiteistä, kuten sakoista, tilapäisestä tai pysyvästä julkisen rahoituksen epäämisestä, mukaan lukien osallistumiskielto tarjouskilpailumenetelyihin sekä avustusten ja käyttöoikeuksien epääminen, väliaikaisesta kiellosta harjoittaa liiketoimintaa tai väliaikaisista kielloista asettua ehdolle luottamustehtävään tai julkiseen virkaan. Kyseisellä velvoitteella ei rajoiteta tuomarin tai tuomioistuimen valtaa päättää harkintansa mukaan määrätä lisäseuraamuksia tai -toimenpiteitä ottaen huomioon kaikki kyseisen tapauksen olosuhteet.
- (15) Vaikka velvollisuutta rangaistusten koventamiseen ei ole, jäsenvaltioiden olisi varmistettava, että tuomari tai tuomioistuin voi ottaa tässä direktiivissä säädetyt raskauttavat asianhaarat huomioon tuomitessaan rikoksentekejiä. Tuomari tai tuomioistuin saa harkintansa mukaan päättää, koventaako se rangaistusta tiettyjen raskauttavien asianhaarojen johdosta ottaen huomioon kaikki yksittäisen tapauksen tosiseikat. Jäsenvaltioita ei olisi velvoitettava säätämään raskauttavista asianhaaroista, jos neuvoston puitepäätöksessä 2008/841/YOS ⁽²⁾ säädetyt rikokset tai ilmoitusvelvollisten luonnollisten henkilöiden ammattitoimintaa harjoittaessaan tekemät rikokset ovat kansallisen lainsäädännön mukaan rangaistavia erillisinä rikoksina ja tämä voi johtaa ankarampiin seuraamuksiin.
- (16) Rikoksentekevälineiden ja rikoshyödyn jäädyttämisellä ja menetetyksi tuomitsemisella poistetaan rikollisuuden taloudellisia kannustimia. Direktiivissä 2014/42/EU säädetään rikoksentekevälineiden ja rikoshyödyn jäädyttämistä ja menetetyksi tuomitsemista rikosasioissa koskevat vähimmäissäännöt. Mainitussa direktiivissä myös edellytetään, että komissio raportoi Euroopan parlamentille ja neuvostolle sen täytäntöönpanosta ja esittää tarvittaessa asiaa koskevia ehdotuksia. Jäsenvaltioiden olisi vähintäänkin varmistettava rikoksentekevälineiden ja rikoshyödyn jäädyttäminen ja menetetyksi tuomitseminen kaikissa direktiivissä 2014/42/EU säädetyissä tapauksissa. Jäsenvaltioiden olisi myös harkittava vakavasti menetetyksi tuomitsemisen mahdollistamista kaikissa tapauksissa, joissa rikosoikeudellista menettelyä ei ole mahdollista panna vireille tai saattaa päätökseen, myös tapauksissa, joissa rikoksentekejiä on kuollut. Komissio antaa direktiiviin 2014/42/EU liitettyssä lausumassa olevan Euroopan parlamentin ja neuvoston pyynnön mukaisesti kertomuksen, jossa analysoidaan rikollisesta toiminnasta peräisin olevien varojen menettelyksi tuomitsemista koskevien uusien yhteisten sääntöjen käyttöönoton toteutettavuutta ja mahdollisia etuja, myös silloin, kun kyseisestä toiminnasta ei olisi tuomittu tiettyä henkilöä tai tiettyjä henkilöitä. Tässä analyysissä otetaan huomioon jäsenvaltioiden oikeusperinteiden ja -järjestelmien erot.

⁽¹⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2014/42/EU, annettu 3 päivänä huhtikuuta 2014, rikoksentekevälineiden ja rikoshyödyn jäädyttämisestä ja menetetyksi tuomitsemisesta Euroopan unionissa (EUVL L 127, 29.4.2014, s. 39).

⁽²⁾ Neuvoston puitepäätös 2008/841/YOS, tehty 24 päivänä lokakuuta 2008, järjestäytyneen rikollisuuden torjunnasta (EUVL L 300, 11.11.2008, s. 42).

- (17) Kun otetaan huomioon rikosentekijöiden ja rikollisesta toiminnasta saadun hyödyn liikkuvuus sekä rahanpesun torjunnassa tarvittavat monimutkaiset rajatylittävät tutkintatoimet, kaikkien jäsenvaltioiden olisi määritettävä lainkäyttövaltansa, jotta toimivaltaiset viranomaiset voivat tutkia tällaisen toiminnan ja nostaa syytteitä. Jäsenvaltioiden olisi näin ollen varmistettava, että niiden lainkäyttövaltaan kuuluvat tilanteet, joissa rikos on tehty tieto- ja viestintätekniikan välineiden avulla niiden alueelta riippumatta siitä, sijaitseeko tällainen tekniikka niiden alueella.
- (18) Neuvoston puitepäättöksen 2009/948/YOS⁽¹⁾ ja neuvoston päätöksen 2002/187/YOS⁽²⁾ nojalla kahden tai useamman sellaisen jäsenvaltion toimivaltaisten viranomaisten, jotka toteuttavat rinnakkaisia rikosoikeudellisia menettelyjä samaa henkilöä koskevien samojen tosiseikkojen osalta, on Eurojustin avustuksella aloitettava suorat neuvottelut toistensa kanssa erityisesti sen varmistamiseksi, että kaikista tämän direktiivin soveltamisalaan kuuluvista rikoksista nostetaan syyte.
- (19) Jotta voidaan varmistaa rahanpesurikosten tutkinta- ja syytetoimien tuloksellisuus, tällaisten rikosten tutkinnasta tai syytteenpanosta vastaavien olisi voitava käyttää tehokkaita tutkintakeinoja, kuten järjestäytyneen rikollisuuden tai muiden vakavien rikosten torjunnassa käytettävät keinot. Näin ollen olisi varmistettava, että käytettävissä on riittävästi henkilöstöä ja kohdennettua koulutusta, resursseja ja ajan tasalla olevat tekniset valmiudet. Tällaisten keinojen käytön kansallisen lainsäädännön mukaisesti olisi oltava kohdennettua, siinä olisi otettava huomioon suhteellisuusperiaate sekä tutkinnan kohteena olevien rikosten luonne ja vakavuus, ja siinä olisi kunnioitettava oikeutta henkilötietojen suojaan.
- (20) Tällä direktiivillä korvataan puitepäättöksen 2001/500/YOS tietyt säännökset niiden jäsenvaltioiden osalta, joita tämä direktiivi sitoo.
- (21) Tässä direktiivissä noudatetaan Euroopan unionista tehdyn sopimuksen (SEU) 2 artiklassa tunnustettuja periaatteita, kunnioitetaan perusoikeuksia ja -vapauksia ja otetaan huomioon erityisesti Euroopan unionin perusoikeuskirjassa tunnustetut periaatteet, myös sen II, III, V ja VI osastoon sisältyvät periaatteet, joihin kuuluvat muun muassa oikeus yksityis- ja perhe-elämän kunnioitukseen ja oikeus henkilötietojen suojaan, laillisuusperiaate ja rikoksista määrättävien rangaistusten oikeasuhteisuuden periaate, joka kattaa myös rikosoikeudellista täsmällisyyttä, selkeyttä ja ennakoitavuutta koskevan vaatimuksen, syyttömyysolettama sekä epäiltyjen tai syytettyjen henkilöiden oikeus käyttää avustajaa, oikeus olla todistamatta itseään vastaan ja oikeus oikeudenmukaiseen oikeudenkäyntiin. Tämä direktiivi on pantava täytäntöön kyseisten oikeuksien ja periaatteiden mukaisesti ottaen myös huomioon ihmis-oikeuksien ja perusvapauksien suojaamiseksi tehty eurooppalainen yleissopimus, kansalaisoikeuksia ja poliittisia oikeuksia koskeva kansainvälinen yleissopimus ja muut kansainvälisen oikeuden mukaiset ihmisoikeusvelvoitteet.
- (22) Jäsenvaltiot eivät voi riittävällä tavalla saavuttaa tämän direktiivin tavoitetta, joka on tehokkaiden, oikeasuhteisten ja varoittavien rikosoikeudellisten seuraamusten soveltaminen rahanpesuun kaikissa jäsenvaltioissa, vaan se voidaan tämän direktiivin laajuuden ja vaikutusten vuoksi saavuttaa paremmin unionin tasolla. Sen vuoksi unioni voi toteuttaa toimenpiteitä Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 5 artiklassa vahvistetun toissijaisuusperiaatteen mukaisesti. Mainitussa artiklassa vahvistetun suhteellisuusperiaatteen mukaisesti tässä direktiivissä ei ylitetä sitä, mikä on tarpeen tämän tavoitteen saavuttamiseksi.
- (23) Euroopan unionista tehtyyn sopimukseen ja Euroopan unionin toiminnasta tehtyyn sopimukseen liitetyssä, Yhdistyneen kuningaskunnan ja Irlannin asemasta vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alueen osalta tehdyssä pöytäkirjassa N:o 21 olevien 1 ja 2 artiklan mukaisesti Yhdistynyt kuningaskunta ja Irlanti eivät osallistu tämän direktiivin hyväksymiseen, direktiivi ei sido näitä jäsenvaltioita eikä sitä sovelleta näihin jäsenvaltioihin, sanotun kuitenkaan rajoittamatta mainitun pöytäkirjan 4 artiklan soveltamista.
- (24) Euroopan unionista tehtyyn sopimukseen ja Euroopan unionin toiminnasta tehtyyn sopimukseen liitetyssä, Tanskan asemasta tehdyssä pöytäkirjassa N:o 22 olevien 1 ja 2 artiklan mukaisesti Tanska ei osallistu tämän direktiivin hyväksymiseen, direktiivi ei sido Tanskaa eikä sitä sovelleta Tanskaan. Puitepäättös 2001/500/YOS sitoo edelleen Tanskaa, ja sitä sovelletaan Tanskaan,

OVAT HYVÄKSYNEET TÄMÄN DIREKTIIVIN:

1 artikla

Kohde ja soveltamisala

1. Tässä direktiivissä vahvistetaan vähimmäissäännöt, jotka koskevat rahanpesuun liittyvien rikosten ja seuraamusten määrittelyä.

⁽¹⁾ Neuvoston puitepäättös 2009/948/YOS, tehty 30 päivänä marraskuuta 2009, rikosoikeudellisia menettelyjä koskevien toimivaltatiritojen ehkäisemisestä ja ratkaisemisesta (EUVL L 328, 15.12.2009, s. 42).

⁽²⁾ Neuvoston päätös 2002/187/YOS, tehty 28 päivänä helmikuuta 2002, Eurojust-yksikön perustamisesta vakavan rikollisuuden torjunnan tehostamiseksi (EYVL L 63, 6.3.2002, s. 1).

2. Tätä direktiiviä ei sovelleta unionin taloudellisiin etuihin vaikuttavilla rikoksilla saatuja varoja koskevaan rahanpesuun, johon sovelletaan erityisiä sääntöjä, joista säädetään direktiivissä (EU) 2017/1371.

2 artikla

Määritelmät

Tässä direktiivissä tarkoitetaan

- 1) 'rikollisella toiminnalla' kaikenlaista rikollista osallistumista minkä tahansa sellaisen rikoksen tekemiseen, josta voi kansallisen lainsäädännön mukaisesti enimmillään seurata yli yhden vuoden pituinen vankeusrangaistus tai muu vapaudenrajoituksen käsittävä seuraamus, tai niiden jäsenvaltioiden osalta, joiden oikeusjärjestelmässä on rikosten osalta vähimmäiskynnys, kaikki rikokset, joista voi vähimmillään seurata yli kuuden kuukauden pituinen vankeusrangaistus tai muu vapaudenrajoituksen käsittävä seuraamus. Seuraaviin luokkiin kuuluvia rikoksia pidetään joka tapauksessa rikollisena toimintana:
 - a) järjestäytyneeseen rikollisryhmään osallistuminen sekä ryöstötapainen kiristys, mukaan lukien kaikki puitepäättöksessä 2008/841/YOS tarkoitettut rikokset;
 - b) terrorismi, mukaan lukien kaikki Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä (EU) 2017/541 ⁽¹⁾ tarkoitettut rikokset;
 - c) ihmiskauppa ja laittoman maahantulon järjestäminen, mukaan lukien kaikki Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä 2011/36/EU ⁽²⁾ ja neuvoston puitepäättöksessä 2002/946/YOS ⁽³⁾ tarkoitettut rikokset;
 - d) seksuaalinen hyväksikäyttö, mukaan lukien kaikki Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä 2011/93/EU ⁽⁴⁾ tarkoitettut rikokset;
 - e) huumausaineiden ja psykotrooppisten aineiden laitton kauppa, mukaan lukien kaikki neuvoston puitepäättöksessä 2004/757/YOS ⁽⁵⁾ tarkoitettut rikokset;
 - f) laitton asekauppa;
 - g) varastettujen tavaroiden ja muiden tavaroiden laitton kauppa;
 - h) korruptio, mukaan lukien kaikki rikokset, joita tarkoitetaan yleissopimuksessa sellaisen lahjonnan torjumisesta, jossa on osallisina Euroopan yhteisöjen virkamiehiä tai Euroopan unionin jäsenvaltioiden virkamiehiä ⁽⁶⁾, ja neuvoston puitepäättöksessä 2003/568/YOS ⁽⁷⁾;
 - i) petos, mukaan lukien kaikki neuvoston puitepäättöksessä 2001/413/YOS ⁽⁸⁾ tarkoitettut rikokset;

⁽¹⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2017/541, annettu 15 päivänä maaliskuuta 2017, terrorismin torjumisesta sekä neuvoston puitepäättöksen 2002/475/YOS korvaamisesta sekä neuvoston päätöksen 2005/671/YOS muuttamisesta (EUVL L 88, 31.3.2017, s. 6).

⁽²⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2011/36/EU, annettu 5 päivänä huhtikuuta 2011, ihmiskaupan ehkäisemisestä ja torjumisesta sekä ihmiskaupan uhrien suojelemisesta ja neuvoston puitepäättöksen 2002/629/YOS korvaamisesta (EUVL L 101, 15.4.2011, s. 1).

⁽³⁾ Neuvoston puitepäättös 2002/946/YOS, tehty 28 päivänä marraskuuta 2002, rikosoikeudellisten puitteiden vahvistamisesta laittomassa maahantulossa, kauttakulussa ja maassa oleskelussa avustamisen ehkäisemistä varten (EYVL L 328, 5.12.2002, s. 1).

⁽⁴⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2011/93/EU, annettu 13 päivänä joulukuuta 2011, lasten seksuaalisen hyväksikäytön ja seksuaalisen riiston sekä lapsipornografian torjumisesta ja neuvoston puitepäättöksen 2004/68/YOS korvaamisesta (EUVL L 335, 17.12.2011, s. 1).

⁽⁵⁾ Neuvoston puitepäättös 2004/757/YOS, tehty 25 päivänä lokakuuta 2004, laittoman huumausainekaupan rikostunnusmerkistöjä ja seuraamuksia koskevien vähimmäissääntöjen vahvistamisesta (EUVL L 335, 11.11.2004, s. 8).

⁽⁶⁾ Neuvoston säädös, annettu 26 päivänä toukokuuta 1997, sellaisen lahjonnan, jossa on osallisina Euroopan yhteisöjen virkamiehiä tai Euroopan unionin jäsenvaltioiden virkamiehiä, torjumista koskevan yleissopimuksen tekemisestä Euroopan unionista tehdyn sopimuksen K.3 artiklan 2 kohdan c alakohdan nojalla (EYVL C 195, 25.6.1997, s. 1).

⁽⁷⁾ Neuvoston puitepäättös 2003/568/YOS, tehty 22 päivänä heinäkuuta 2003, lahjonnan torjumisesta yksityisellä sektorilla (EUVL L 192, 31.7.2003, s. 54).

⁽⁸⁾ Neuvoston puitepäättös 2001/413/YOS, tehty 28 päivänä toukokuuta 2001, muihin maksuvälineisiin kuin käteisrahaan liittyvien petosten ja väärennysten torjunnasta (EYVL L 149, 2.6.2001, s. 1).

- j) rahanväärennys, mukaan lukien kaikki Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä 2014/62/EU ⁽¹⁾ tarkoitetut rikokset;
 - k) tuotteiden väärentäminen ja laiton jäljentäminen;
 - l) ympäristörikokset, mukaan lukien kaikki Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä 2008/99/EY ⁽²⁾ ja Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä 2009/123/EY ⁽³⁾ tarkoitetut rikokset;
 - m) murha, vakavan ruumiinvamman aiheuttaminen;
 - n) ihmisryöstö, vapaudenriisto ja panttivangiksi ottaminen;
 - o) ryöstö tai varkaus;
 - p) salakuljetus;
 - q) kansallisessa lainsäädännössä säädetty välittömiin ja välillisiin veroihin liittyvät verorikokset;
 - r) kiristys;
 - s) väärennys;
 - t) merirosvous;
 - u) sisäpiirikauppa ja markkinoiden manipulointi, mukaan lukien kaikki Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä 2014/57/EU ⁽⁴⁾ tarkoitetut rikokset;
 - v) kyberrikollisuus, mukaan lukien kaikki Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä 2013/40/EU ⁽⁵⁾ tarkoitetut rikokset;
- 2) 'varoilla' kaikkea aineellista tai aineetonta, irtainta tai kiinteää omaisuutta sekä kaikenmuotoisia, myös sähköisiä tai digitaalisia, oikeudellisia asiakirjoja tai instrumentteja, jotka ovat osoituksena tällaisten varojen omistuksesta tai osuudesta niihin;
- 3) 'oikeushenkilöllä' yhteisöä, jolla on oikeushenkilön asema sovellettavan lain nojalla, lukuun ottamatta valtioita tai julkisia elimiä niiden käyttäessä julkista valtaa sekä julkisoikeudellisia kansainvälisiä järjestöjä.

3 artikla

Rahanpesurikokset

1. Jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että seuraavat teot on säädetty rangaistaviksi rikoksiksi, kun teko on tahallinen:
- a) varojen muuntaminen tai siirtäminen tietoisena siitä, että kyseiset varat on saatu rikollisesta toiminnasta, tarkoituksena salata tai peittää varojen laitton alkuperä tai auttaa tällaisen toiminnan harjoittamiseen osallistuvaa henkilöä välttämään toimintansa oikeudellisia seuraamuksia;
 - b) varojen todellisen luonteen, alkuperän, sijainnin, niistä määräämisen, niiden liikkeiden, niitä koskevien oikeuksien tai niiden omistuksen salaaminen tai peittely tietoisena siitä, että kyseiset varat on saatu rikollisesta toiminnasta;
 - c) varojen hankkiminen, hallussa pitäminen tai käyttö tietoisena niiden vastaanottohetkellä siitä, että varat on saatu rikollisesta toiminnasta.
2. Jäsenvaltiot voivat toteuttaa tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että 1 kohdassa tarkoitetut teot on säädetty rangaistaviksi rikoksiksi, jos rikosentekijä epäili tai hänen olisi pitänyt tietää, että varat on saatu rikollisesta toiminnasta.

⁽¹⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2014/62/EU, annettu 15 päivänä toukokuuta 2014, euron ja muiden valuuttojen suojaamisesta rahanväärennykseltä rikosoikeuden keinoin ja neuvoston puitepäättöksen 2000/383/YOS korvaamisesta (EUVL L 151, 21.5.2014, s. 1).

⁽²⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2008/99/EY, annettu 19 päivänä marraskuuta 2008, ympäristönsuojelusta rikosoikeudellisin keinoin (EUVL L 328, 6.12.2008, s. 28).

⁽³⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2009/123/EY, annettu 21 päivänä lokakuuta 2009, alusten aiheuttamasta ympäristön pilaantumisesta ja säännösten rikkomisista määrättävistä seuraamuksista annetun direktiivin 2005/35/EY muuttamisesta (EUVL L 280, 27.10.2009, s. 52).

⁽⁴⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2014/57/EU, annettu 16 päivänä huhtikuuta 2014, markkinoiden väärinkäytöstä määrättävistä rikosoikeudellisista seuraamuksista (markkinoiden väärinkäyttödirektiivi) (EUVL L 173, 12.6.2014, s. 179).

⁽⁵⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2013/40/EU, annettu 12 päivänä elokuuta 2013, tietojärjestelmiin kohdistuvista hyökkäyksistä ja neuvoston puitepäättöksen 2005/222/YOS korvaamisesta (EUVL L 218, 14.8.2013, s. 8).

3. Jäsenvaltioiden on toteuttava tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että
- a) aiemmin tai samanaikaisesti annettu tuomio varat tuottaneesta rikollisesta toiminnasta ei ole 1 ja 2 kohdassa tarkoitetuista rikoksista annettavan tuomion edellytys;
 - b) 1 ja 2 kohdassa tarkoitetuista rikoksista on mahdollista antaa tuomio, jos todetaan, että varat olivat peräisin rikollisesta toiminnasta, ilman, että tarvitsee selvittää kaikkia kyseiseen rikolliseen toimintaan liittyviä tosiseikkoja tai olosuhteita, rikoksentekijän henkilöllisyys mukaan lukien;
 - c) 1 ja 2 kohdassa tarkoitettujen rikokset koskevat myös varoja, jotka ovat peräisin teosta, joka on tehty toisen jäsenvaltion tai kolmannen maan alueella, kun kyseinen teko katsottaisiin rikolliseksi toiminnaksi, jos se olisi toteutettu kyseisessä jäsenvaltiossa.
4. Tämän artiklan 3 kohdan c alakohdan tapauksessa jäsenvaltiot voivat myös edellyttää, että asiaankuuluva teko katsotaan rikokseksi sen toisen jäsenvaltion tai kolmannen maan kansallisen lainsäädännön nojalla, jossa kyseinen teko tehtiin, paitsi jos kyseinen teko katsotaan joksikin 2 artiklan 1 alakohdan a–e ja h alakohdassa tarkoitetuista ja sovellettavassa unionin lainsäädännössä määritellyistä rikoksista.
5. Jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että 1 kohdan a ja b alakohdassa tarkoitettujen teon on säädetty rangaistaviksi rikoksiksi, kun niihin ovat syyllistyneet henkilöt, jotka toteuttivat rikollisen toiminnan, josta varat olivat peräisin, tai osallistuiivat siihen.

4 artikla

Avunanto, yllytys ja yritys

Jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että avunanto 3 artiklan 1 ja 5 kohdassa tarkoitetuissa rikoksissa, yllytys niihin ja niiden yritys on säädetty rangaistavaksi rikoksena.

5 artikla

Luonnollisille henkilöille määrättävät seuraamukset

1. Jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että 3 ja 4 artiklassa tarkoitetuista rikoksista määrätään tehokkaita, oikeasuhteisia ja varoittavia rikosoikeudellisia seuraamuksia.
2. Jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että 3 artiklan 1 ja 5 kohdassa tarkoitetuista rikoksista määrätään vankeusrangaistus, jonka enimmäiskesto on vähintään neljä vuotta.
3. Jäsenvaltioiden on lisäksi toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että luonnollisille henkilöille, jotka ovat tehneet 3 ja 4 artiklassa tarkoitettuja rikoksia, määrätään tarvittaessa lisäseuraamuksia tai -toimenpiteitä.

6 artikla

Raskauttavat asianhaarat

1. Jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että 3 artiklan 1 ja 5 kohdassa ja 4 artiklassa tarkoitettujen rikosten yhteydessä raskauttavina asianhaaroina pidetään seuraavia olosuhteita:
 - a) rikos on tehty osana puitepäätöksessä 2008/841/YOS tarkoitettun rikollisjärjestön toimintaa; tai
 - b) rikoksentekijä on direktiivin (EU) 2015/849 2 artiklassa tarkoitettu ilmoitusvelvollinen, joka on tehnyt rikoksen harjoittaessaan ammattitoimintaansa.
2. Jäsenvaltiot voivat säätää, että 3 artiklan 1 ja 5 kohdassa ja 4 artiklassa tarkoitettujen rikosten yhteydessä raskauttavina asianhaaroina pidetään seuraavia olosuhteita:
 - a) rahanpesun kohteena olevien varojen arvo on huomattava; tai
 - b) rahanpesun kohteena olevat varat ovat peräisin 2 artiklan 1 alakohdan a–e ja h alakohdassa tarkoitetuista rikoksista.

7 artikla

Oikeushenkilöiden vastuu

1. Jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että oikeushenkilö voidaan saattaa vastuuseen 3 artiklan 1 ja 5 kohdassa ja 4 artiklassa tarkoitetuista rikoksista, jotka on oikeushenkilön hyväksi tehnyt joko yksin tai oikeushenkilön toimielimen jäsenenä toimien henkilö, jonka johtava asema oikeushenkilössä perustuu johonkin seuraavista:
 - a) valta edustaa oikeushenkilöä;

b) valtuus tehdä päätöksiä oikeushenkilön puolesta; tai

c) valtuus käyttää määräysvaltaa oikeushenkilössä.

2. Jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että oikeushenkilö voidaan saattaa vastuuseen, jos tämän artiklan 1 kohdassa tarkoitettu henkilö on laiminlyönyt ohjaus- tai valvontatehtävänsä siten, että oikeushenkilön alaisuudessa toimiva henkilö on voinut tehdä jonkin 3 artiklan 1 ja 5 kohdassa ja 4 artiklassa tarkoitettun rikoksen oikeushenkilön hyväksi.

3. Tämän artiklan 1 ja 2 kohdan mukainen oikeushenkilöiden vastuu ei estä rikosoikeudellisten menettelyjen aloittamista sellaisia luonnollisia henkilöitä vastaan, jotka syyllistyvät tai yllyttävät 3 artiklan 1 ja 5 kohdassa ja 4 artiklassa tarkoitettuihin rikoksiin tai avustavat niissä.

8 artikla

Oikeushenkilöille määrättävät seuraamukset

Jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että 7 artiklan nojalla vastuussa olevalle oikeushenkilölle voidaan määrätä tehokkaita, oikeasuhteisia ja varoittavia seuraamuksia, joihin kuuluvat rikosoikeudelliset tai muut sakot ja joihin voi kuulua myös muita seuraamuksia, kuten

a) oikeuden menettäminen julkisista varoista myönnettäviin etuuksiin tai tukiin;

b) tilapäinen tai pysyvä julkisen rahoituksen epääminen, mukaan lukien osallistumiskielto tarjouskilpailumenettelyihin sekä avustusten ja käyttöoikeuksien epääminen;

c) väliaikainen tai pysyvä kielto harjoittaa liiketoimintaa;

d) tuomioistuimen valvontaan asettaminen;

e) tuomioistuimen päätös, jolla oikeushenkilö määrätään purettavaksi;

f) rikoksen tekemiseen käytettyjen tilojen sulkeminen väliaikaisesti tai pysyvästi.

9 artikla

Menetetyksi tuomitseminen

Jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että niiden toimivaltaiset viranomaiset jäädyttävät tai tuomitsevat menetetyksi direktiivin 2014/42/EU mukaisesti rikoshyödyn, joka on saatu tässä direktiivissä tarkoitettujen rikosten tekemisestä tai niiden tekemisen edistämisestä, ja rikoksentekevälaineet, joita on käytetty tai jotka on tarkoitettu käytettäväksi sitä varten, sen mukaan kuin on tarpeen.

10 artikla

Lainkäyttövalta

1. Kunkin jäsenvaltion on toteutettava tarvittavat toimenpiteet ulottaakseen lainkäyttövaltansa 3 ja 4 artiklassa tarkoitettuihin rikoksiin, jos

a) rikos on tehty kokonaan tai osittain sen alueella;

b) rikoksen tekijä on jäsenvaltion kansalainen.

2. Jäsenvaltion on ilmoitettava komissiolle päätöksestään laajentaa lainkäyttövaltaansa 3 ja 4 artiklassa tarkoitettuihin rikoksiin, jotka on tehty sen alueen ulkopuolella, jos

a) rikoksente kijällä on vakinainen asuinpaikka kyseisen jäsenvaltion alueella;

b) rikos on tehty sen alueelle sijoittautuneen oikeushenkilön hyväksi.

3. Jos jokin 3 ja 4 artiklassa tarkoitettu rikos kuuluu useamman jäsenvaltion lainkäyttövaltaan ja mikä tahansa asianomaisista jäsenvaltioista voi perustellusti ryhtyä syytetoimiin samojen tosiseikkojen perusteella, asianomaisten jäsenvaltioiden on toimittava yhteistyössä päättääkseen, minkä niistä on ryhdyttävä syytetoimiin rikoksente kijää vastaan, pyrkien keskittämään syytetoimet yhteen jäsenvaltioon.

Seuraavat tekijät on otettava huomioon:

a) jäsenvaltion alue, jolla rikos on tehty;

b) rikoksente kijän kansallisuus tai asuinpaikka;

c) rikoksen uhrin tai uhrien lähtömaa; ja

d) alue, jolta rikoksente kijä on tavoitettu.

Asia on tarvittaessa annettava Eurojustin käsiteltäväksi puitepäätöksen 2009/948/YOS 12 artiklan mukaisesti.

11 artikla

Tutkintakeinot

Jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että 3 artiklan 1 ja 5 kohdassa ja 4 artiklassa tarkoitettujen rikosten tutkinnasta tai syytteenpanosta vastaavilla henkilöillä, yksiköillä tai muilla tahoilla on käytettävissään tehokkaat tutkintakeinot, esimerkiksi järjestäytyneen rikollisuuden tai muiden vakavien rikosten tutkinnassa käytettävät keinot.

12 artikla

Puitepäättöksen 2001/500/YOS tiettyjen säännösten korvaaminen

Korvataan puitepäättöksen 2001/500/YOS 1 artiklan b alakohta ja 2 artikla niiden jäsenvaltioiden osalta, joita tämä direktiivi sitoo, tämän kuitenkin vaikuttamatta jäsenvaltioiden velvollisuuksiin noudattaa määräaika, jonka kuluessa niiden on saatettava mainittu puitepäättös osaksi kansallista lainsäädäntöä.

Niiden jäsenvaltioiden osalta, joita tämä direktiivi sitoo, viittauksia puitepäättöksen 2001/500/YOS ensimmäisessä kohdassa tarkoitettuihin kohtiin pidetään viittauksina tähän direktiiviin.

13 artikla

Saattaminen osaksi kansallista lainsäädäntöä

1. Jäsenvaltioiden on saatettava tämän direktiivin noudattamisen edellyttämät lait, asetukset ja hallinnolliset määräykset voimaan viimeistään 3 päivänä joulukuuta 2020. Niiden on viipymättä ilmoitettava tästä komissiolle.

Näissä jäsenvaltioiden antamissa säädöksissä on viitattava tähän direktiiviin tai niihin on liitettävä tällainen viittaus, kun ne julkaistaan virallisesti. Jäsenvaltioiden on säädettävä siitä, miten viittaukset tehdään.

2. Jäsenvaltioiden on toimitettava tässä direktiivissä säännellyistä kysymyksistä antamansa keskeiset kansalliset säännökset kirjallisina komissiolle.

14 artikla

Raportointi

Komissio antaa viimeistään 3 päivänä joulukuuta 2022 Euroopan parlamentille ja neuvostolle kertomuksen, jossa arvioidaan, missä määrin jäsenvaltiot ovat toteuttaneet tarvittavat toimenpiteet tämän direktiivin noudattamiseksi.

Komissio antaa viimeistään 3 päivänä joulukuuta 2023 Euroopan parlamentille ja neuvostolle kertomuksen, jossa arvioidaan tämän direktiivin lisäarvoa rahanpesun torjunnassa sekä sen vaikutusta perusoikeuksiin ja -vapauksiin. Komissio antaa kertomuksen perusteella tarvittaessa säädösehdotuksen tämän direktiivin muuttamiseksi. Komissio ottaa huomioon jäsenvaltioiden toimittamat tiedot.

15 artikla

Voimaantulo

Tämä direktiivi tulee voimaan kahdentenakymmenentenä päivänä sen jälkeen, kun se on julkaistu *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.

16 artikla

Osoitus

Tämä direktiivi on osoitettu jäsenvaltioille perussopimusten mukaisesti.

Tehty Strasbourgissa 23 päivänä lokakuuta 2018.

Euroopan parlamentin puolesta

Puhemies

A. TAJANI

Neuvoston puolesta

Puheenjohtaja

K. EDTSTADLER